

Trump, Tahran'a Nükleer Saldırı Tehdidinde Bulundu

Sosyal medyada, anlıklık ve görünürlük baskısı altında diplomatik nezaket giderek aşınıyor; bir devlet başkanının sözleri yalnızca sembolik değil, aynı zamanda yasal ve stratejik bir ağırlık taşıyor. Başkan Donald J. Trump'ın doğrulanmış sosyal medya hesabında yakın zamanda yaptığı bir açıklama, bu gerçeği çarpıcı bir şekilde ortaya koyuyor:

"İran, onlara imzalatmamı söylediğim 'anlaşmayı' imzalamalıydı. Ne utanç verici, ne kadar insan hayatı israfı. Basitçe ifade etmek gerekirse, İRAN NÜKLEER SİLAH SAHİP OLAMAZ. Bunu defalarca söyledim! Herkes derhal Tahran'ı tahliye etmeli!"
— Donald J. Trump (@realDonaldTrump)

Bu açıklama, Amerika Birleşik Devletleri'nin görevdeki başkanı tarafından yapılmış olup — ABD yasalarına göre, nükleer kapasiteler de dahil olmak üzere askeri güçler üzerinde Başkomutan olarak münhasır yetkiye sahiptir — sadece retorik değildir. Bu, başka bir egemen devlete karşı **güç kullanımı tehdidi** teşkil eder. Bu, uluslararası hukuk, özellikle **Birleşmiş Milletler Şartı'nın 2(4) Maddesi** bağlamında ciddi endişeler doğurur; bu madde şöyle der:

"Tüm Üyeler, uluslararası ilişkilerinde, herhangi bir devletin toprak bütünlüğüne veya siyasi bağımsızlığına karşı tehdit veya güç kullanımı ya da Birleşmiş Milletler'in Amaçlarına aykırı herhangi bir şekilde güç kullanımından kaçınacaklardır."

I. Konuşmacının Yasal Yetkisi: ABD Başkanı Askeri Komutan Olarak

Başkan Trump, kişisel ve resmi iletişim arasındaki sınırları bulanıklaştırmasıyla tanınsa da, **ABD'nin baş icra ve askeri otoritesi olarak konuşur**. Yetkileri şunları içerir: - **Savaş Yetkileri Çözümüne göre Kongre onayı olmadan askeri operasyonlar emri verme** - **Uzun süredir devam eden ABD askeri doktrini ile onaylanan, nükleer silahları kullanma konusunda tek yetki**

Amerika Birleşik Devletleri Başkanı, bir başkenttin — bu durumda Tahran'ın — **hemen tahliye edilmesi çağrısında bulunan bir kamuoyu açıklaması** yaptığında, dünya bunu boş bir spekülasyon olarak değil, **yaklaşan askeri eylemin potansiyel bir sinyali** olarak anlamalıdır; bu, kitle imha silahlarını içerebilir.

II. Yasal Standart: "Güç Kullanımı Tehdidi" Nedir?

Uluslararası Adalet Divanı (ICJ) ve çok sayıda akademik yoruma göre, bir *güç kullanımı tehdidi*, bir devletin koşullu veya koşulsuz olarak güç kullanma niyetini beyan etmesi ve başka bir devleti davranışını değiştirmeye zorlayıcı bir baskı yaratması durumunda mevcuttur. Örneğin, ICJ'nin *Nükleer Silahların Tehdidi veya Kullanımının Yasallığı Üzerine Danışma Görüşü* (1996)'nde, Mahkeme şunları hükmetmiştir:

"'Tehdit' ve 'güç kullanımı' kavramları... bir durumda güç kullanımının kendisi yasa dışı ise... böyle bir gücün kullanılacağına dair tehdidin de yasa dışı olacağı anlamında bir aradadır."

Başkan Trump'ın açıklaması, bu bağlamda, soyut bir tehdit değildir. **Belirli bir hedefi (Tahran)** tanımlar, belirli bir şikayeti (İran'ın nükleer hırsları) belirtir ve **kitlesel sivil zararı** ima eden bir uyarı yayınlar ("herkes derhal tahliye etmeli"). Başkanın nükleer bir saldırı başlatma yetkisiyle birlikte değerlendirildiğinde, bu, **inandırıcı bir güç kullanımı tehdidi** haline gelir ve bir **savaş ilanı** sınırına dayanır.

III. Nükleer Etkiler: Tahliye Uyarısının Kapsamı ve Dili

Tweet'in en endişe verici unsuru, son cümlesinde yatıyor:

"Herkes derhal Tahran'ı tahliye etmeli!"

Bu, **yerel veya stratejik bir askeri tehdit değildir**. Bu, 8 milyondan fazla sivilin yaşadığı başkent için **felaket sonuçları** ima eden kapsamlı bir uyarıdır. Böyle bir tehdidin ölçeği — özellikle nükleer silahların yayılmasını önleme hedefiyle bağlantılı olarak — güçlü bir şekilde **nükleer silahların potansiyel kullanımına** işaret eder. Geleneksel bir saldırı, muhtemelen tüm bir şehrin tahliyesini gerektirmez. Ancak **nükleer bir saldırı gerektirir**.

Bu açıklamanın, İran'dan gelen herhangi bir acil kamuoyu provokasyonu veya askeri hareket olmaksızın yapılması, onun tek taraflı ve zorlayıcı doğasını güçlendirir. Bu, **BM Şartı'nın 51. Maddesi**'nde belirtilen, yalnızca silahlı bir saldırıya yanıt olarak meşru müdafaa hakkı tanıyan, orantılı ve savunma amaçlı askeri duruş normlarından açık bir sapmadır.

IV. Emniyet ve Normların Tehlikeli Aşınması

Bu olay, dijital çağda diplomatik ve yasal kısıtlamaların daha geniş bir aşınmasını yansıtır. Devlet başkanları, geleneksel devlet yönetimi veya diplomatik prosedürlerden geçmeden, kişisel veya gayri resmi platformları kullanarak **resmi tehditler** yayınlamaya giderek daha fazla yöneliyor.

Trump daha önce Twitter üzerinden Kuzey Kore'ye ("ateş ve öfke") ve İran'a ("tarihte çok az kişinin yaşadığı türden") karşı agresif tehditlerde bulundu. Ancak **bu en son açıklama, tehdidi tiyatral abartıdan stratejik sinyalleşmeye yükseltir. Sivilleri hedef alır, kitle imha silahlarının kullanımını** ima eder ve büyük bir güç tehdidi altında **hemen uyum talep eder**.

Sonuç: 2(4) Maddesinin İhlali ve Ciddi Bir Emsal

Söz konusu tweet — dünyanın en büyük ordusunun Başkomutanı olan görevdeki ABD Başkanı tarafından yayınlanmış — **BM Şartı'nın 2(4) Maddesi'nin açık bir ihlalini** teşkil eder. İran'ın **toprak bütünlüğünü tehdit eder, nükleer güç kullanımını** ima eder ve **milyonlarca sivilı yakın bir zarar tehdidi altına sokar**.

Uluslararası toplum, Birleşmiş Milletler ve hukuk uzmanları bu tür açıklamaları önemsiz veya retorik olarak görmemelidir. Eğer kontrol edilmezse, bu tehlikeli bir emsal oluşturur: **dijital savaş ilanları** — tweet'lerin diliyle örtülü — uluslararası sorumluluğun sınırları dışında var olabilir.